

УДК 378.14

Тетяна Ямкова, викладач,
Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий коледж інженерії, управління та
землевпорядкування Національного
авіаційного університету»,
м. Київ, Україна

Олександр Ямковий, кандидат педагогічних
наук, молодший науковий співробітник
лабораторії науково-методичного супроводу
підготовки фахівців у коледжах і технікумах,
Інститут професійної освіти НАПН України,
м. Київ, Україна

ТЕХНОЛОГІЯ ТЕСТУВАННЯ В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Анотація. У даній роботі акцентовано, що тестовий контроль знань студентів є однією з основних форм проведення контрольних-оцінювальних заходів в умовах дистанційного навчання. Визначено переваги та охарактеризовано функції дистанційного тестування. Розкрито, що за допомогою тестів можна здійснювати всі види контролю: поточний, тематичний, рубіжний, підсумковий. Представлено та охарактеризовано види тестових завдань платформи Google Classroom. Визначено ряд методичних вимог щодо складання тестових завдань.

Ключові слова: дистанційне навчання, технологія тестового контролю, тестування, тест.

Abstract. In this work, it is emphasized that the test control of students' knowledge is one of the main forms of conducting control and evaluation activities in the conditions of distance learning. Advantages and features of remote testing are defined. It is revealed that all types of control can be carried out with the help of test: current, thematic, milestone, final. The types of test tasks on the Google Classroom platform are presented and characterized. A number of methodological requirements for the preparation of test tasks have been defined.

Key words: distance learning, test control technology, testing, test.

В умовах сьогодення тестовий контроль знань студентів все більше застосовується при діагностиці освітньо-професійної підготовки здобувачів освіти. Це пояснюється тим, що тестування в даний час вважається однією з форм контролю, яка найбільш відповідає специфіці дистанційного навчання.

Під технологією тестового контролю розуміють цілісну систему етапів створення інструментарію, проведення перевірки, оцінювання результатів

тестування, послідовність реалізації яких за умови дотримання певних вимог забезпечує науково обґрунтовані та об'єктивні результати вимірювання успішності навчання студентів [4]. Зауважимо, що основою технології тестового контролю є тест, що визначається як система завдань специфічної форми, певного змісту, зростаючої складності, що дає можливість якісно оцінити структуру і кількісно виміряти рівень знань, умінь та навичок студента [3].

Актуальність тестування зумовлена його перевагами перед традиційними методами педагогічного контролю: наукова обґрунтованість тесту, що дає об'єктивну оцінку; технологічність тестового методу; точність вимірювання; наявність однакових вимог для всіх учасників тестування; сумісність тестової технології з іншими педагогічними технологіями. Зокрема в дистанційному навчанні тестування надає можливість перевірки засвоєння знань по кожній темі курсу, забезпечує перевірку знань студентів всієї групи, дозволяє індивідуалізувати роботу зі студентами та економить час при здійсненні контролю навчальних досягнень студентів.

Відмітимо основні функції, що виконує дистанційне тестування в освітньому процесі [1]:

- діагностична (можливість моментального виявлення рівня знань, оцінка когнітивного компоненту освітнього процесу);
- контролююча (тестування на початку освітнього процесу, моніторинг на певному відрізку освітнього процесу, рубіжний, заключний, оцінювальний, підсумковий контроль);
- навчальна (удосконалення знань здобувача освіти, їх систематизація при декількох спробах тестування);
- мотиваційна (заохочення до кращих результатів у здобувача освіти, розвиваючий компонент);
- виховна (можливість / неможливість розвинути волю, характер здобувача освіти, звичку до регулярної діяльності, дисциплінованість, акуратність, чесність, відповідальність);

– прогностична (інформація як для здобувача освіти, так і для викладача: чи достатньо сформувалися певні знання, навички, уміння для засвоєння наступної частини інформації, прогноз змін у навчанні, з'ясування, які запитання тесту викликали найбільші труднощі при наданні відповіді, відповідне корегування освітніх програм та тем викладачем).

Тестування можна використовувати на всіх етапах навчальної діяльності студентів. Системний підхід до застосування технології тестового контролю передбачає проведення таких видів тестування: поточного, тематичного (рубіжного) та підсумкового. Поточне тестування проводиться з метою коригування навчальної діяльності студентів, стимулювання інтересу до навчання, формування почуття відповідальності. Поточний тестовий контроль відбувається систематично на заняттях у процесі навчання з метою отримання викладачем інформації про успішність засвоєння студентами навчального матеріалу. Тематичний тестовий контроль здійснюється після циклу занять по завершенні роботи над конкретною темою. Підсумковий тестовий контроль проводиться наприкінці семестру або атестаційного періоду з метою об'єктивної оцінки успішності студентів за цей період. Принагідно додамо, що для кожного з традиційних видів контролю поточного, тематичного, рубіжного та підсумкового застосовуються різні за побудовою тести.

Вважаємо за доцільне зазначити, що в процесі поточного та тематичного контролю домінуючою є функція зворотнього зв'язку. На основі результатів цих видів контролю викладач отримує інформацію про успішність або неуспішність організації навчального процесу, що дає можливість своєчасно коригувати навчальну діяльність студентів та свою діяльність щодо забезпечення навчального процесу. У ході рубіжного та підсумкового контролю на перший план виступає оціночна функція контролю, оскільки метою цих контрольних завдань є визначення та оцінювання рівня знань, умінь та навичок за певний відрізок часу або по завершенні певного етапу навчальної роботи.

В умовах дистанційного навчання здійснювати тестовий контроль викладачам допомагають різні онлайн-сервіси: Google Forms, Moodle, Microsoft Forms, Online Test Pad, Open Test, Kahoot, Plickers, Quizlet.

Для організації дистанційного навчання більшість закладів освіти використовує платформу Google Classroom, оскільки цей сервіс дає можливість організувати і онлайн-навчання, і здійснювати контроль результатів навчання за допомогою тестування, систематизувати, оцінювати діяльність, переглядати результати виконання завдань, застосовувати різні форми оцінювання, коментувати й організувати ефективне спілкування в режимі реального часу за допомогою відеозустрічей в сервісі – Google Meet.

Тестова система Google Classroom дозволяє створювати тестові завдання наступних видів:

- з короткими відповідями – передбачається, що відповіддю на запитання є короткий текстовий рядок, який вводиться студентом з клавіатури;
- абзац (з довгими відповідями) – відповіддю на тестове запитання є довгий текстовий рядок (абзац);
- з варіантами відповідей (перемикачі) – надаються варіанти відповідей, з яких правильною є лише одна;
- прапорці – надаються варіанти відповідей, з яких правильними є кілька;
- спадний список – варіанти відповідей подаються у вигляді випадного списку, правильною є лише одна;
- лінійна шкала – варіанти відповідей розміщені над горизонтальним рядом перемикачів (зручно використовувати при великій кількості варіантів відповідей та коли вони подаються у вигляді малюнків або кількох символів);
- таблиця з варіантами відповідей – варіанти відповідей подаються у вигляді таблиці перемикачів, у кожному рядку може бути лише одна правильна відповідь;
- сітка прапорців – варіанти відповідей подаються у вигляді таблиці прапорців, у кожному рядку може бути кілька правильних відповідей.

Відзначимо, що комп'ютерне тестування є ефективним методом контролю результатів навчання студентів за умови дотримання певних методичних вимог до конструювання тестових завдань. Зокрема до обов'язкових правил створення тестових завдань І. Буллах і М. Мруга відносять такі:

1. Кожне тестове завдання має оцінювати досягнення важливої та суттєвої освітньої цілі. Слід уникати перевірки тривіальних або надмірно вузькоспеціальних знань.

2. Кожне тестове завдання має перевіряти відповідний рівень засвоєння знань, в тому числі вищі когнітивні рівні.

3. Умова має містити чітко сформульоване завдання. Завдання має фокусуватися на одній проблемі.

4. Варіанти відповідей мають бути гомогенними (однорідними).

5. Усі дистрактори мають бути вірогідними (правдоподібними).

6. Інформація, що міститься в одному тестовому завданні, не повинна давати відповідь на інше тестове завдання.

7. Не рекомендується використовувати як правильну відповідь чи дистрактор фразу «все з вищевказаного».

8. Не рекомендується використовувати як правильну відповідь чи дистрактор фразу «нічого з вищевказаного».

9. Умова по можливості має бути сформульована позитивно.

10. Необхідно уникати при формулюванні умови підказок типу: граматична невідповідність між умовою та варіантами відповідей; повторення у правильній відповіді слів з умови; використання прикладів з підручника чи лекції як тестових завдань; найдовша правильна відповідь; найдетальніша правильна відповідь; дистрактори, що виключають один одного; ситуації, коли одне тестове завдання є підказкою для другого [2].

Перевагою комп'ютерного тестування є скорочення часу на перевірку навчальних досягнень студентів, оскільки опрацювання результатів тестування та оцінювання може здійснюватись автоматично. Одним з недоліків комп'ютерного тестування є складність встановлення, чи тест дійсно виконував той чи інший

студент. Значною мірою цей недолік може бути усунений викладанням тесту у точно визначений час, жорстким обмеженням часу на його виконання, а також вимогою виконувати тест у реальному часі, під час роботи в Google Meet, коли викладач має змогу спостерігати за процесом його виконання.

Для ефективного тестового оцінювання навчальних досягнень студентів важливо використовувати різнорівневу систему тестових завдань, так як застосування в тесті тільки завдань однієї форми призведе до одноманітності тесту і його неефективності.

Отже, комп'ютерне тестування в умовах дистанційного навчання значно полегшує процес контролю успішності студентів. Однак, щоб найбільш повно й об'єктивно оцінити навчальні досягнення студентів варто застосовувати різні види релевантних інструментів (тести, есе, портфоліо, проекти, презентації тощо).

Список використаних джерел

1. Андрос М. Є. Дистанційне тестування: український дискурс. Virtus: Scientific Journal. 2019. №38. С. 83-90. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/718658>. (дата звернення: 05.05.2023)
2. Булах І. Є., Мруга М. Р. Створюємо якісний тест: навчальний посібник. Київ: Майстер клас, 2006. 160 с.
3. Масліков М. М., Лагода В. А. Методичні рекомендації до складання та використання тестів для діагностики знань студентів. Київ: НУХТ, 2005. 50 с.
4. Методичні рекомендації щодо розроблення валідних тестів у закладах фахової передвищої освіти / П. Г. Лузан та ін. Київ: ІПО НАПН України, 2022. 173 с .